

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (esimene koda)

12. mai 2015*

Õigus tutvuda dokumentidega — Määrus (EÜ) nr 1049/2001 — Dokumendid, mis võetakse arvesse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse kuuenda raamprogrammi raames sõlmitud teatavate uurimislepingute täitmist puudutava finantsauditi raames — Dokumentidega tutvumise võimaldamisest keeldumine — Kontrollimiste, uurimise või audiitorkontrolli eesmärkide kaitsega seotud erand — Konkreetse ja individuaalse hindamise kohustus — Ülekaalukas üldine huvi

Kohtuasjas T-480/11,

Technion – Israel Institute of Technology, asukoht Haifa (Iisrael),

Technion Research & Development Foundation Ltd, asukoht Haifa,

esindajad: advokaadid D. Grisay ja D. Piccininno, hiljem advokaadid D. Grisay ja C. Hartman,

hagejad,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: P. Costa de Oliveira ja C. ten Dam, hiljem F. Clotuche-Duvieusart,

kostja,

mille ese on nõue tühistada komisjoni 30. juuni 2011. aasta otsus mitte võimaldada Technion – Israel Institute of Technology'l tutvuda Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse kuuenda raamprogrammi, mille eesmärk on toetada Euroopa teadusruumi loomist ja innovatsiooni (2002–2006), raames sõlmitud teatavate uurimislepingute finantsauditi tarbeks arvesse võetud dokumentidega,

ÜLDKOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja esimees H. Kanninen, kohtunikud I. Pelikánová ja E. Buttigieg (ettekandja),

kohtusekretär: ametnik S. Spyropoulos,

arvestades kirjalikus menetluses ja 14. mai 2014. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

otsuse

Vaidluse taust

- 1 Hagejad, Technion – Israel Institute of Technology ja Technion Research & Development Foundation Ltd (edaspidi „TRDF”), on kaks hariduse ja teadusuuringute valdkonnas tegutsevat üksust. Täpsemalt on Technion tehnoloogiaalast kõrgharidust andev instituut, mis on asutatud 1912. aastal; 1952. aastal asutatud TRDF on aga täielikult Technionile kuuluv ja viimase poolt rahastatav fond, mis vastutab Technioni projekti finants- ja administratiivse külje haldamise eest.
- 2 2003. aasta detsembris ja 2006. aasta juulis sõlmis Technion lepinguosalistest moodustatud erinevate konsortsiumide liikmena Euroopa Ühenduste Komisjoniga Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse kuuenda raamprogrammi, mille eesmärk on toetada Euroopa teadusruumi loomist ja innovatsiooni (2002–2006), raames neli lepingut, ehk täpsemalt 3. detsembril 2003 sõlmitud leping Terregov numbriga 507749; 11. detsembril 2003 sõlmitud leping Cocoon numbriga 507126; 17. detsembril 2003 sõlmitud leping Qualeg numbriga 507767; ja 24. juulil 2006 sõlmitud leping Mosaica numbriga 034984.
- 3 Komisjon teatas 29. aprilli 2009. aasta kirjas Technionile oma otsusest viia läbi finantsaudit seoses kuludega, mille hüvitamist nõuti lepingute Mosaica, Cocoon ja Qualeg raames nende lepingute II lisas olevate tüüptingimuste punkti II.29 alusel. Auditi pidi läbi viima komisjoniväline audiitoräriühing (edaspidi „audiitor”), tegutsedes komisjoni esindajana.
- 4 Audiitor edastas Technionile 10. mail 2010 auditiaruande kavandi. Kõigi lõpuks auditeeritud lepingute ehk lepingute Terregov, Cocoon, Qualeg ja Mosaica puhul tegi audiitor ettepaneku kohandada kulusid, mille hüvitamist Technion komisjonilt nõuab.
- 5 Mis täpsemalt puudutab lepinguid Cocoon, Terregov ja Mosaica, siis puudutasid pakutud kohandused eelkõige personalikulud, mille hüvitamist Technion nõudis nende lepingute täitmiseks ajutiselt tööle võetud M. K. osutatud teenuste eest. Audiitor pani tähele, et auditeeritud ajavahemikul töötas M. K. samal ajal mitmes üksuses, kuigi ta oli Technioni täistööajaga tööle võetud. See asjaolu, mida kinnitasid muud faktid, tähendas audiitori hinnangul, et tõendatud ei ole M. K. osutatud teenuste aja ja Technioni poolt komisjonilt nõutavate kulude tõelevastavus. Auditiaruande kavandis järeldati eelkõige, et tagasi tuleb lükata kõik personalikulud, mida Technion M. K. osutatud teenuste eest kolme eespool nimetatud lepingu alusel nõuab.
- 6 Technion saatis 10. juunil 2010 audiitorile kirja, paludes endale anda 15-päevase lisatähtaja auditiaruande kavandi kohta märkuste esitamiseks. Üksiti palus Technion audiitorilt edastada talle kogu teave teenuste kohta, mida M. K. osutas Technionis täistööajaga töötamise ajal muudele üksustele kui Technion.
- 7 19. juuli 2010. aasta kirjas pikendas komisjon tähtaega. Ühtlasi teatas ta, et ära kirju finants- või haldusdokumentidest teenuste kohta, mida M. K. osutas Technionis täistööajaga töötamise ajal muudele üksustele kui Technion (edaspidi „vaidlusalused dokumendid”), ei ole võimalik edastada, sest need on saadud seoses finantsaudititega, mis vastavalt kohaldatavatele lepingutingimustele viidi läbi konfidentsiaalselt. Komisjon kinnitas siiski, et tal on tõendid M. K. poolt muudele üksustele kui Technion auditeeritud ajavahemikul osutatud teenuste kohta, millele vastavate summade hüvitamist on taotletud Euroopa Liidu rahastatavate projektide raames.
- 8 Technion vaidlustas 13. augusti 2010. aasta kirjas komisjoni keeldumise talle vaidlusaluseid dokumente edastada, väites, et see keeldumine ei ole põhjendatav ühegi Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määruse (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, lk 43, ELT eriväljaanne 01/03, lk 331) ette nähtud erandiga.

Sellest tulenevalt märkis ta, et jääb dokumentidega tutvumise nõude juurde. Ta uuris ka komisjonilt, kas on võimalus vaidlusaluste dokumentidega osaliselt tutvumiseks, ja täpsustas lisaks, et auditaruande kavandis ja komisjoni 19. juuli 2010. aasta kirjas mainitud asjaolud ei ole õiguslikust seisukohast piisavad M. K-le ette heidetud asjaolude tõendamiseks.

- 9 Komisjon vastas 4. oktoobri 2010. aasta kirjaga. Ta märkis selles kirjas, et seoses liidu rahastatavate projektidega, milles Technion osales ja mille raames taotlesid M. K. osutatud teenustele vastavate summade hüvitamist muud üksused kui Technion, võib ta viimasele edastada ära kirjad projektijuhtimisaruannetest, kuivõrd need on koostanud konsortsiumid, mille liige Technion on, ja nende sisu on talle seetõttu teada. Komisjon lisas kirjale projektidega Qualeg ja Mosaica seotud projektijuhtimisaruanded.
- 10 Komisjon märkis, et dokumendid, mis on saadud teiste konsortsiumide liikmete juures läbi viidud auditites, mis puudutavad projekte, milles Technion ei osalenud, on seevastu kaetud määruse nr 1049/2001 artiklis 4 ette nähtud erandiga, mis puudutab kontrollimiste, uurimise või audiitorkontrolli eesmärkide kaitset. Komisjon leiab, et kuna uurimine on endiselt pooleli, võib vaidlusaluste dokumentide avaldamine kahjustada selle nõuetekohast kulgu ja poolte huve.
- 11 Lisaks juhtis komisjon 4. oktoobri 2010. aasta kirjas tähelepanu Technioni võimalusele esitada komisjoni peasekretärile vaidlusaluste dokumentidega tutvumise kordustaotlus.
- 12 Technion esitas 18. oktoobri 2010. aasta kirjas kordustaotluse vaidlusaluste dokumentidega tutvumiseks. Selles kirjas märkis ta eelkõige, et vaidlusaluste dokumente – mida ta määratles kui „[d]okumente, millest lähtuvalt lükkasid audiitorid tagasi kõik [M. K-le] tehtud maksetega seotud kulud” – edastamine ei kahjustaks erinevate pooleliolevate ja tulevaste auditite kulgu, vaid vastupidi võimaldaks Technionil selgitada nendes dokumentides sisalduvat teavet ja komisjonil olla paremini kursis sellega, mil viisil erinevad projektid teostati. Technion uuris komisjonilt uuesti, kas tal on võimalik vaidlusaluste dokumentidega kas või osaliselt tutvuda.
- 13 19. oktoobril 2010 komisjonile saadetud kirjas rõhutas Technion, et komisjoni seisukoht ei võimalda tal koostada oma märkusi vaidlusaluste dokumentide sisu kohta, mille alusel auditaruande kavandis lükati tagasi kõik M. K osutatud teenustega seotud kulud. Technion lisas, et teave, mille komisjon 19. juuli ja 4. oktoobri 2010. aasta kirjades esitas, ei tõenda M. K-le etteheidetavaid asjaolusid õiguslikust seisukohast piisavalt.
- 14 Komisjoni peasekretär kinnitas 26. oktoobri 2010. aasta kirjas vaidlusaluste dokumentidega tutvumise taotluse kättesaamist ja andis Technionile teada, et vastus tema taotlusele saadetakse talle 15 tööpäeva jooksul.
- 15 18. novembri ja 9. detsembri 2010. aasta kirjades teatas komisjoni peasekretär, et peab vaidlusaluste dokumentidega tutvumise taotlusele vastamiseks määruse nr 1049/2001 artikli 8 lõikes 1 ette nähtud tähtaega pikendama.
- 16 30. juuni 2011. aasta otsusega (edaspidi „vaidlustatud otsus”) kordas komisjoni peasekretär otsust keelduda vaidlusaluste dokumentidega tutvumise võimaldamisest.
- 17 Esiteks selgitas komisjoni peasekretär vaidlusaluste dokumentidega tutvumise taotluse ulatust, tehes järelduse, et see taotlus puudutas eelkõige muude üksustega kui Technion seotud dokumente, mis saadi ja koguti uurimise käigus. Ta märkis, et sel alusel loendas komisjon 52 kolmandatelt isikutelt pärinevat halduslikku laadi dokumenti, mis sisaldavad M. K-le etteheidetavaid fakte kinnitavat lepingulist või finantsteavet. Need muude üksuste audititest pärinevad dokumendid kuuluvad asjaolude hulka, mis viisid Technioniga seotud auditijärelduste tegemiseni.

- 18 Teiseks täpsustas komisjoni peasekretär, et neid dokumente ei ole võimalik kirjeldada ilma nende sisu avaldamata.
- 19 Kolmandaks märkis komisjoni peasekretär, et kõik 52 vaidlusalust dokumenti on selgelt hõlmatud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandas taandes ette nähtud erandiga, mis puudutab kontrollimiste, uurimise või audiitorkontrolli eesmärkide kaitset. Nende dokumentide avaldamine oleks kahjustanud auditite nõuetekohast kulgu ja takistanud komisjoni jõudmast järeldustele ja võtmast vajaduse korral sobivaid järeelmeetmeid.
- 20 Neljandaks märkis komisjoni peasekretär, et kuivõrd taotletud dokumendid sisaldavad M. K. ja teiste isikute isikuandmeid, ei saa neid avaldada tulenevalt samast, määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 punktis b ette nähtud erandist, mis puudutab kontrollimiste, uurimise või audiitorkontrolli eesmärkide kaitset.
- 21 Viieandaks märkis komisjoni peasekretär, et taotletud dokumentide osaline avaldamine ei ole võimalik, kuna need on tervikuna hõlmatud kahe eespool mainitud erandiga.
- 22 Lõpuks märkis komisjoni peasekretär kuuendaks, et Technioni huvi vaidlusaluste dokumentidega tutvumise vastu on erahuvi ja seetõttu ei saa seda võtta arvesse määruse nr 1049/2001 alusel tehtava analüüsi raames. Technion ei ole tõendanud niisuguse üldise huvi olemasolu, mis kaaluks üles avaldamise tõttu tekkiva kahju, õigustades avaldamist, ning ka komisjoni käsutuses ei ole asjaolusid, mis annaks tõendust niisuguse huvi olemasolust. Komisjoni peasekretär järeldas sellest, et käesoleval juhul on kõige kaalukam huvi kaitsta auditit ja mis tahes järgmisi võimalikke haldusmeetmeid.
- 23 Komisjon andis 2 augusti 2011. aasta kirjas Technionile teada, et ta kinnitab läbiviidud auditi järeldusi ja loeb auditi lõppenuks. Ta märkis lisaks, et kohandab õigustamatult nõutud kulusid ja et see kohandamine võib mõjutada Technionile tulevikus tehtavaid makseid või viia talle sissenõudekorralduse esitamiseni.

Menetlus ja poolte nõuded

- 24 Hagejad esitasid hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 9. septembril 2011.
- 25 Taani Kuningriik ja Soome Vabariik esitasid vastavalt 22. detsembril 2011 ja 9. jaanuaril 2012 Üldkohtu kantseleisse saabunud menetlusdokumentidega taotlused menetlusse astumiseks hagejate nõuete toetuseks.
- 26 Üldkohtu esimese koja esimehe 12. märtsi 2012. aasta määrusega rahuldati need menetlusse astumise taotlused.
- 27 Üldkohtu kantseleisse 13. ja 30. aprillil 2012 saabunud menetlusdokumentidega andsid vastavalt Soome Vabariik ja Taani Kuningriik Üldkohtule teada, et võtavad menetlusse astumise avalduse tagasi.
- 28 Üldkohtu esimese koja esimehe 21. juuni 2012. aasta määrusega kustutati Soome Vabariik ja Taani Kuningriik käesoleva kohtuasja menetlusse astujate hulgast.
- 29 Ettekandja-kohtuniku ettepaneku kohaselt otsustas Üldkohus (esimene koda) avada suulise menetluse ja esitada Üldkohtu kodukorra artikli 64 kohaste menetlust korraldavate meetmete raames pooltele kirjalikud küsimused, millele nimetatud vastasid ette nähtud tähtaja jooksul.
- 30 Poolte kohtukõned ja vastused Üldkohtu küsimustele kuulati ära 14. mai 2014. aasta kohtuistungil.

- 31 Kui komisjon oli selleks määratud tähtaja jooksul esitanud teatavad dokumendid, mida Üldkohus kohtuistungil kodukorra artikli 64 alusel nõudis, ja pooled olid nende dokumentide kohta oma märkused esitanud, lõpetas Üldkohtu esimese koja esimees 13. juuli 2014. aasta otsusega suulise menetluse.
- 32 Hagejad paluvad Üldkohtul:
- tühistada vaidlustatud otsus;
 - mõista kohtukulud välja komisjonilt.
- 33 Komisjon palub Üldkohtul:
- jätta hagi TRDF-i osas vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata;
 - jätta hagi Technioni osas põhjendamatusse tõttu rahuldamata;
 - mõista kohtukulud välja hagejatel.

Õiguslik käsitlus

Hagi vastuvõetavus TRDF-i osas

- 34 Kuigi komisjon ei esita formaalselt vastuvõetamatuse vastuväidet kodukorra artikli 114 alusel, rõhutab ta, et hagi on TRDF-i osas vastuvõetamatu, kuna vaidlustatud otsus ei puuduta TRDF-i ELTL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses.
- 35 Sellega seoses tuleb meelde tuletada, et Üldkohtu ülesanne on hinnata seda, mida nõuab hea õigusemõistmine antud juhtumi asjaoludel (kohtuotsus, 26.2.2002, nõukogu vs. Boehringer, C-23/00 P, EKL, EU:C:2002:118, punktid 50–52). Käesolevas asjas peab Üldkohus vajalikuks võtta kõigepealt seisukoht põhiküsimuses.

Põhiküsimus

Sissejuhtavad märkused

- 36 Käesoleva hagi põhjenduseks on esitaud neli väidet. Esimese väite kohaselt ei ole komisjon andnud vaidlusalustele dokumentidele konkreetset ja individuaalset hinnangut. Teise väite kohaselt on komisjon teinud ilmse hindamisvea kahe erandi kohaldamisel vaidlusaluste dokumentidega tutvumise võimaldamisest keeldumisel. Kolmanda väite kohaselt on rikutud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 6 viimast lõiku, sest komisjon ei võimaldanud vaidlusaluste dokumentidega osaliselt tutvuda. Neljas väide tuleneb proportsionaalsuse põhimõtte rikkumisest, sest komisjon ei kaalunud viidatud erandeid üldise huviga.
- 37 Kõigepealt tuleb esitatud väiteid analüüsida sellest küljest, milles need käsitlevad määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandas lõigus ette nähtud erandit seoses kontrollimiste, uurimise või audiitorkontrolli eesmärkide kaitsega.

Määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandas lõigus ette nähtud erandi kohaldamine

- 38 Kolme esimest tühistamisväidet tuleb analüüsida koos. Seejärel tuleb analüüsida neljandat väidet.

– Esimene, teine ja kolmas väide, mis käsitlevad vastavalt vaidlusaluste dokumentide komisjoni poolt konkreetset ja individuaalselt hindamata jätmist, ilmset hindamisviga määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandas lõigus ette nähtud erandi kohaldamisel, ja määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 6 rikkumist

39 Esimeses ja kolmandas väites heidavad hagejad komisjonile ette vaidlusaluste dokumentide konkreetset ja individuaalselt hindamata jätmist. Nende hinnangul mainis komisjon ainult ühte liiki dokumente ehk auditiga seotud dokumente, selle asemel et käsitleda vaidlusalustes dokumentides sisalduvat teavet, ja seetõttu põhjendas vaidlustatud otsust ebapiisavalt. Vaidlusalused dokumendid konkreetset ja individuaalselt hindamata jätmise tõttu ei olnud komisjonil võimalik hinnata võimalust lubada Technionil dokumentidega osaliselt tutvuda, see aga rikub määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõiget 6.

40 Teise väite raames rõhutavad hagejad sisuliselt, et vaidlustatud otsuses esitatud kaalutluste puhul, mille eesmärk on näidata, et vaidlusaluste dokumentide avaldamine kahjustaks kontrollimiste, uurimise või audiitorkontrolli eesmärkide kaitset, on tehtud ilmseid hindamisvigu.

41 Komisjon vaidleb hagejate kõikidele argumentidele vastu.

42 Olgu meelde tuletatud, et määruses nr 1049/2001 on määratletud põhimõtted, tingimused ja piirangud seoses ELTL artiklis 15 sätestatud õigusega tutvuda Euroopa Liidu institutsioonide dokumentidega. Nimetatud määruse artikli 4 lõigetes 2 ja 6 on sätestatud:

„2. Institutsioonid keelavad juurdepääsu dokumentidele, mille avaldamine kahjustaks:

[...]

— kontrollimiste, uurimise või audiitorkontrolli eesmärki,

välja arvatud juhul, kui avaldamine teenib ülekaalukaid üldisi huve.

[...]

6. Kui mõni eranditest hõlmab ainult osa taotletud dokumendist, avalikustatakse dokumendi ülejäänud osad.”

43 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb erandeid õigusest tutvuda dokumentidega tõlgendada ja kohaldada täht-tähelt, et mitte nurjata üldpõhimõtte kohaldamist, mille kohaselt tagatakse avalikkusele võimalikult laiaulatuslik võimalus tutvuda institutsioonide valduses olevate dokumentidega (kohtuotsused, 18.12.2007, Rootsi vs. komisjon, C-64/05 P, EKL, EU:C:2007:802, punkt 66; 1.7.2008, Rootsi Turco vs. nõukogu, C-39/05 P ja C-52/05 P, EKL, EU:C:2008:374, punkt 36, ja 6.7.2006, Franchet ja Byk vs. komisjon, T-391/03 ja T-70/04, EKL, EU:T:2006:190, punkt 84).

44 Lisaks sellele tuleb täpsustada, et dokumentidega tutvumise taotluse lahendamisel nõutav hindamine peab olema konkreetne. Ühest küljest ei piisa erandi kohaldamise õigustamiseks ainuüksi asjaolust, et asjaomane dokument puudutab erandiga kaitstud huvi (vt kohtuotsus, 13.4.2005, Verein für Konsumenteninformation vs. komisjon, T-2/03, EKL, edaspidi „VKI kohtuotsus, EU:T:2005:125, punkt 69 ja seal viidatud kohtupraktika). Niisuguse erandi kohaldamist saab põhimõtteliselt õigustada ainult juhul, kui institutsioon on eelnevalt hinnanud esiteks seda, kas dokumendiga tutvumine võib kaitstud huvi konkreetset ja realselt kahjustada, ja teiseks seda, kas määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõigetes 2 ja 3 kirjeldatud olukorras teenib osutatud dokumendi avalikustamine ülekaalukaid üldisi huve. Teisest küljest peab kaitstud huvi kahjustamise oht olema mõistlikult ettenähtav, mitte puhthüpoteetiline (vt VKI kohtuotsus, eespool viidatud, EU:T:2005:125, punkt 69 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 45 See konkreetne hindamine peab kajastuma otsuse põhjendustes (vt VKI kohtuotsus, punkt 44 eespool, EU:T:2005:125, punkt 69 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 46 Ühtlasi tuleb kõnealune konkreetne hindamine läbi viia iga dokumentidega tutvumise taotluses nimetatud dokumendi suhtes. Määrusest nr 1049/2001 tuleneb, et kõik selle määruse artikli 4 lõigetes 1–3 sätestatud erandid on määratletud „dokumendile” kohaldatavatena (vt VKI kohtuotsus, punkt 44 eespool, EU:T:2005:125, punkt 70).
- 47 Iga dokumendi konkreetne ja individuaalne hindamine on vajalik ka siis, kui on ilmselge, et dokumentidega tutvumise taotlus puudutab erandiga hõlmatud dokumente, sest ainult säärase hindamise tulemusel saab institutsioon hinnata taotlejale osalise tutvumise õiguse andmise võimalust vastavalt määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikele 6 (kohtuotsus, 7.6.2011, Toland vs. parlament, T-471/08, EKL, EU:T:2011:252, punkt 30).
- 48 Samal ajal ilmneb kohtupraktikast, et asjassepuutuva institutsiooni kohustusest kontrollida konkreetset ja individuaalselt dokumente, mida tutvumistaotlus puudutab, ja sellest tulenevalt tema kohustusest neid dokumente piisavalt täpselt kirjeldada ja esitada iga dokumendi sisu arvesse võttev põhjendus, esineb ka erandeid. Täpsemalt on Üldkohus korduvalt leidnud, et kui konkreetse ja individuaalse hinnangu, mille institutsioon peab määruse nr 1049/2001 alusel esitatud juurdepääsu taotlusele vastamiseks põhimõtteliselt andma, eesmärk on võimaldada asjassepuutuval institutsioonil hinnata ühest küljest seda, mil määral on kohaldatav juurdepääsuõiguse suhtes kehtiv erand, ning teisest küljest osalise tutvumise võimalust, siis nimetatud hinnang ei pruugi olla vajalik, kui konkreetseid asjaolusid arvesse võttes on ilmselge, et tutvumise võimaldamisest tuleb keelduda või vastupidi, seda tuleb lubada. See võib ette tulla eelkõige siis, kui teatud dokumendid on esiteks kas tervikuna ilmselgelt hõlmatud erandiga dokumentidega tutvumise õigusest või vastupidi, tervikuna ilmselgelt juurdepääsetavad, või kui komisjon on nende suhtes varem läbi viinud konkreetse ja individuaalse hindamise sarnastel asjaoludel (VKI kohtuotsus, punkt 44 eespool, EU:T:2005:125, punkt 75; kohtuotsused, 12.9.2007, API vs. komisjon, T-36/04, EKL, EU:T:2007:258, punkt 58, 9.9.2011, LPN vs. komisjon, T-29/08, EKL, EU:T:2011:448, punkt 114).
- 49 Sellest järeldub, et määruse nr 1049/2001 artikli 4 sätete rikkumist käsitlevate väidete analüüsimisel on Üldkohtu ülesanne kontrollida, kas komisjon on iga dokumenti, millele juurdepääsu taotleti, konkreetset ja individuaalselt hinnanud või tõendanud, et kõigile neile dokumentidele tervikuna, millega tutvuda ei lubatud, kohaldus ilmselgelt mõni erand (vt selle kohta kohtuotsus, 20.3.2014, Reagens vs. komisjon, T-181/10, EU:T:2014:139, punkt 65).
- 50 Käesoleval juhul tuleb meelde tuletada, et vaidlusaluste dokumentidega määruse nr 1049/2001 alusel tutvumise taotluse esemega, nii nagu see on märgitud esialgses vastuses (vt punkt 9 eespool) ja nii nagu see on Technioni vaidlustuse puudumisel üle võetud vaidlustatud otsusesse (vt punkt 17 eespool), olid hõlmatud muudelt üksustelt kui Technion pärinevad dokumendid, mis puudutasid neid teisi üksusi ning millest lähtuvalt oli audiitor jõudnud auditiaruande kavandis sisalduvale esialgsele järeldusele, et M. K. Osutatud teenustega seotud kulud, mille hüvitamist Technion komisjonilt nõudis, on rahastamiskõlbatud. Nagu ilmneb eelkõige 19. oktoobri 2010. aasta kirjast, rõhutas Technion, et talle nimetatud dokumentidega tutvumise võimaldamisest keeldumine ei lubanud tal kaitsta oma õigusi võistlevas auditimenetluses.
- 51 Vaidlustatud otsuses märkis komisjon järgmist:
- „[Dokumentidega tutvumise taotluse] alusel loendasime 52 kolmandatelt isikutelt pärinevat halduslikku laadi dokumenti, mis sisaldavad lepingulist või finantsteavet, mis kinnitab, et samadel ajavahemikel, kui [M. K.] osales Technioni projektides, võttis ta osa ka muude õiguslike üksuste uurimisprojektidest. Need muude üksuste audititest pärinevad dokumendid kuuluvad asjaolude hulka, mis viisid Technioniga seotud auditijärelduste tegemiseni”.

- 52 Komisjon märkis seejärel, et käesoleval juhul ei ole vaidlusaluseid dokumente võimalik kirjeldada ilma nende sisu avaldamata. Ta selgitas, et kuna Technioni taotlus puudutas tutvumist dokumentidega, mis olid auditite esemeks, oleks see, kui nende sisu konfidentsiaalsuse põhjendamise eesmärgil oleks need vaidlustatud otsuses identifitseeritud ja üksikasjalikult kirjeldatud, võinud audititeid kahjustada ja võtta kohaldamisele kuuluvatelt eranditelt nende põhilise sisu.
- 53 Seejärel kinnitas komisjon, et kõik vaidlusalused dokumendid olid selles menetlusetapis selgelt hõlmatud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandas taandes ette nähtud erandiga. Nimelt oleks nende dokumentide avaldamine komisjoni hinnangul kahjustanud auditite nõuetekohast kulgu ja takistanud komisjoni jõudmast järeldustele ja võtmast vajaduse korral sobivaid kontrollimeetmeid.
- 54 Täpsemalt selgitas komisjon, et vaidlusaluste dokumentide avaldamine oleks andnud puudutatud isikutele võimaluse takistada auditite nõuetekohast kulgu ning sobivate järeelmeetmete võtmist. Lisaks märkis ta, et see avaldamine paljastaks nii üldsusele kui ka asjassepuutuvatele üksustele komisjoni strateegia, see aga võtaks mitte ainult pooleriolevatelt audititelt, vaid ka teistelt uurimistelt ja võimalikelt kontrollimeetmetelt nende tõhususe. Lõpuks rõhutas komisjon, et tema talitused peavad saama audiitorkontrolli läbi viia sõltumatult, ilma et neile avaldataks välist survet.
- 55 Komisjoni järeldusega, et kõigile vaidlusalustele dokumentidele, mida tema uurimise kohaselt oli 52, kohaldus ilmselgelt mõni määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandas taandes ette nähtud erand, tuleb nõustuda.
- 56 Esiteks tuleb tõdeda, et Technion taotles võimalust tutvuda määruse nr 1049/2001 alusel üldiselt ja terviklikult kõigi dokumentidega, mis pärinevad muudelt üksustelt kui tema ja puudutavad neid üksusi, ning millest lähtus audiitor, kui ta jõudis auditiaruande kavandis sisaldunud esialgsetele järeldustele seoses nende kulutuste tegelikkusega, mille hüvitamist Technion M. K. osutatud teenuste eest komisjonilt nõudis. Nõnda ilmneb juba dokumentidega tutvumise taotluse sõnastusest, et taotlus puudutas ilmselgelt dokumente, mis kõik kuulusid Technioni suhtes läbi viidud auditi haldustoimikusse ja mis sellest tulenevalt olid hõlmatud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandas taandes ette nähtud erandiga.
- 57 Teiseks tuleb seoses määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandas taandes ette nähtud erandi kohaldamise põhjendatusega märkida, et Technioni suhtes läbi viidud audit oli vaidlustatud otsuse vastuvõtmise hetkel endiselt pooleli. See asjaolu rõhutas ettenähtavat ohtu, et vaidlusaluste dokumentide avaldamine oleks endast kujutanud ohtu auditi eesmärkidele, milleks käesoleval juhul oli Technioni poolt hüvitamiseks esitatud kulude vajalikkuse ja rahastamiskõlblikkuse kontrollimine ja lõppastmes ka liidu finantshuvide kaitse. Nagu komisjon vaidlustatud otsuses märkis, oleks see avaldamine seadnud audiitori ja komisjoni pädevad talitused ohtu, et neile avaldatakse välist survet, see aga oleks võinud kahjustada Technioni suhtes läbi viidava auditi tõhusust. Avaldamine oleks võinud piirata ka komisjoni tegutsemisruumi auditite läbiviimisel ja täiendavate auditite ja uurimiste läbiviimisel pärast Technioni suhtes läbi viidud auditi lõppemist.
- 58 Lisaks tuleb märkida, et vastavalt lepingute Mosaica, Cocoon ja Qualeg II lisaks olevate tüüptingimuste punktide II.29 peab komisjoni tellitud audit toimuma konfidentsiaalsetel alustel, mis tähendab – nagu pooled kinnitasid oma vastustes Üldkohtu esitatud kirjalikule küsimusele –, et selle lepingutingimuse kohaselt ei tohi audiitorile edastatud dokumente ega teavet üle anda lepingu suhtes kolmandatele isikutele. Sellest järeldub, et nende dokumentide avaldamine määruse nr 1049/2001 alusel läheks selle lepingutingimusega sisulisse vastuollu, kuna see võimaldaks lepingu suhtes kolmandatel isikutel ehk üldsusel tutvuda ülalmainitud dokumentidega.
- 59 Niisiis tuleneb eelnevatest kaalutlustest, et käesolevas asjas dokumentidega tutvumise taotluse esitamisega seotud asjaoludel sai komisjon seiga tõttu, et see taotlus puudutas Technioni suhtes läbi viidud auditi haldustoimikusse kuuluvaid dokumente, ja seiga tõttu, et audit oli vaidlustatud otsuse

vastuvõtmise ajal endiselt pooleli, õigustatult leida, et nimetatud dokumentidega tutvumise võimaldamisest tuleks määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmanda taande alusel keelduda, ilma et iga dokumenti oleks olnud vaja konkreetselt ja individuaalselt hinnata.

- 60 Lisaks, kuna komisjon jättis vaidlusalused dokumendid käesoleval juhul õigustatult konkreetselt ja individuaalselt hindamata, siis järeldub sellest, et ta sai samuti õigustatult leida, et need dokumendid olid tervikuna ilmselgelt hõlmatud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandas taandes ette nähtud erandiga, nii et ka nendega osalist tutvumist ei saanud lubada (vt selle kohta ja analoogia alusel kohtuotsus LPN vs. komisjon, punkt 48 eespool, EU:T:2011:448, punkt 127).
- 61 Argumendid, mis hagejad Üldkohtus on esitanud, ei sea kahtluse alla komisjoni järeldust, et vaidlusalused dokumendid olid tervikuna hõlmatud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandas taandes ette nähtud erandiga.
- 62 Esiteks väitsid hagejad, et vaidlusaluste dokumentide avaldamine ei kahjustaks auditimenetluse nõuetekohast kulgu ega auditi eesmärke, kuna nendes dokumentides sisalduva teabe puhul on tegemist lihtsalt faktide tuvastamisega. Järelikult ei olnud ette näha mingit surve või mõju avaldamist ega läbivõetavate dokumentide kohta.
- 63 Selle argumendiga ei saa nõustuda, sest vaidlusaluste dokumentide faktiline laad ei välista seda, et audiitorile ja komisjoni talitustele võidakse survet avaldada ja nende tegevust püütakse mõjutada. Nagu komisjon õigesti märkis, muutuks audiitorkontrolliga seotud erand ainetuks, kui hagejate argumendiga tuleks nõustuda, sest auditid puudutavad loomuldas faktiliste andmete kontrollimist. Selle erandiga kaitstav huvi seisneb selle võimalikuks tegemises, et auditid toimuksid sõltumatult ja ilma surveta, mida võib avaldada auditeeritav üksus, teised huvitatud üksused või üldsus üldiselt.
- 64 Teiseks väitsid hagejad eespool punktis 43 viidatud kohtuotsusele Franchet ja Byk vs. komisjon (EU:T:2006:190, punktid 111 ja 112) ning eespool punktis 47 viidatud kohtuotsusele Toland vs. parlament (EU:T:2011:252, punkt 45) tuginedes, et komisjoni põhjendus, mille kohaselt tooks vaidlusaluste dokumentide avaldamine kaasa tulevaste auditite nõuetekohase kulgemise kahjustamise ohu, tähendaks seda, et nimetatud dokumentidega tutvumise võimalus sõltuks juhuslikust, tulevases ja võib-olla ajaliselt kaugest sündmusest, mis sõltub erinevate ametiasutuste kiirusest ja hoolsusest. Selline lahendus oleks vastuolus eesmärgiga, milleks on anda kodanikele võimalus kontrollida tõhusamalt avaliku võimu teostamise seaduslikkust.
- 65 Sellele vaatamata tuleb märkida, et erinevalt kohtuasjadest, milles tehti eespool punktis 43 viidatud kohtuotsus Franchet ja Byk vs. komisjon (EU:T:2006:190) ning eespool punktis 47 viidatud kohtuotsus Toland vs. parlament (EU:T:2011:252), milles vaidlusalune uurimine ja audiitorkontroll olid kuupäevaks, mil tehti dokumentidega tutvumise võimaldamisest keeldumise otsus, juba lõppenud, oli Technioni suhtes läbi viidud audit käesolevas asjas vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajal endiselt pooleli. Seetõttu oleks vaidlusaluste dokumentide avaldamine võinud kahjustada mitte ainult võimalikke auditi lõpul koostatud lõpparuande põhjal võetavaid meetmeid, vaid ka Technioni suhtes läbiviidud pooleliolevat audiitorkontrolli.
- 66 Kolmandaks, nõustuda ei saa ka hagejate argumendiga, et vaidlusaluste dokumentide avaldamine ei oleks kahjustanud Technioni suhtes läbiviidud auditit, kuna see oli vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajal juba lõpetamisel. On küll tõsi, et audit kestis veel vaid ühe kuu ja mõned päevad pärast vaidlustatud otsuse vastuvõtmist ja et komisjon märkis vaidlustatud otsuses ise, et audit oli lõpusirgel. See ei muuda aga tõsiasja, et vaidlustatud otsuse vastuvõtmise kuupäeval ei olnud auditimenetlust lõpetav lõpparuanne veel vastu võetud ja et oli veel võimalik ja mõeldav, et seoses selle auditiga tuleb teha täiendavaid uurimistoiminguid. Seetõttu tuleb järeldada, et vaidlusaluste dokumentide üldsusele avaldamine määruse nr 1049/2001 alusel oleks ühelt poolt loonud ettenähtava ja tegeliku ohu kahjustada Technioni suhtes läbi viidud auditit ja teiselt poolt piiranud komisjoni talituste tegevusruumi seoses lõpparuande põhjal võetavate meetmetega.

- 67 Eelnevaid kaalutlusi arvestades tuleb kolm esimest tühistamisväidet tagasi lükata.
- Neljas väide, mille kohaselt on rikutud proportsionaalsuse põhimõtet, jättes määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandas taandes ette nähtud erandi üldise huviga kaalumata
- 68 Hagejad heidavad komisjonile ette, et viimane ei kaalunud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandas taandes ette nähtud erandit üldise huviga, mis hagejate hinnangul õigustab vaidlusaluste dokumentide avaldamist, ning rikkus seeläbi proportsionaalsuse põhimõtet.
- 69 Hagejad väidavad, et lisaks erihuvile, mis Technionil oli võimaluse vastu esitada oma märkused võistlevas auditimenetluses, on ka teistel asjaomastes projektides osalenud üksustel huvi kontrollide nende suhtes läbi viidud auditite ja võimalike komisjoni nõutavate tagasimaksete seaduslikkust.
- 70 Hagejate hinnangul esineb vaidlusaluste dokumentide avaldamise vastu ka üldine huvi, mis puudutab auditite läbipaistvust. Nimelt esineb üldine huvi kontrollida, mil viisil komisjon audiitorkontrolli läbi viis, et saaks kindlaks teha, kas väidetavate puuduste parandamiseks võetud meetmed on sobivad ja kohased. Läbipaistvus on soovitatav ka selleks, et komisjoni lepingupartnerid saaks võtta kasutusele menetlused, mis on vajalikud komisjoni seatud nõuete täitmiseks.
- 71 Komisjon on seisukohal, et käesolev väide ei ole põhjendatud.
- 72 Tuleb meeles pidada, et määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 viimases lauseosas ette nähtud erandi kohaselt keelavad institutsioonid juurdepääsu dokumentidele, mille avaldamine kahjustaks kontrollimiste, uurimise või audiitorkontrolli eesmärki, „välja arvatud juhul, kui avaldamine teenib ülekaalukaid üldisi huve”.
- 73 Arvestades hagejate argumente ja määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmanda taande viimase lauseosa sisu tuleb Üldkohtul kontrollida vaidlustatud otsuse põhjendatust osas, milles sellega järeldati, et puudub ülekaalukas üldine huvi selle sätte tähenduses.
- 74 Määruse nr 1049/2001 artikli 2 lõike 1 kohaselt on õigus tutvuda liidu institutsioonide dokumentidega „[k]õigil liidu kodanikel ning kõigil füüsilistel ja juriidilistel isikutel, kelle elukoht või registrijärgne asukoht on mõnes liikmesriigis”. Sellest tuleneb, et määrus annab õiguse tutvuda dokumentidega kõikidele isikutele, mitte ainult isikule, kes taotleb luba tutvuda teda puudutavate dokumentidega (kohtuotsus *Franchet ja Byk vs. komisjon*, punkt 43 eespool, EU:T:2006:190, punkt 136).
- 75 Seetõttu ei saa ülekaaluka üldise huvina määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 viimase lauseosa tähenduses arvesse võtta erihuvi, millele võib osutada dokumendiga tutvumise õiguse taotleja, keda see dokument isiklikult puudutab (vt selle kohta kohtuotsus *Franchet ja Byk vs. komisjon*, punkt 43 eespool, EU:T:2006:190, punkt 137; vt samuti selle kohta ning analoogia alusel kohtuotsus *Reagens vs. komisjon*, punkt 49 eespool, EU:T:2014:139, punkt 144).
- 76 Käesoleval juhul on hagejad mitmel korral maininud Technioni vajadust tutvuda vaidlusaluste dokumentidega, et neil oleks võimalik oma õigusi võistlevas auditimenetluses tõhusalt maksma panna. See huvi, millele hagejad tuginevad, on aga Technioni erahuvi ega ole seetõttu asjakohane määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 viimases lauseosas ette nähtud huvide kaalumise seisukohalt (vt punkt 75 eespool). Isegi kui oletada, et Technionil on õigus tutvuda vaidlusaluste dokumentidega, nagu hagejad väidavad, piisab, kui märkida, et seda õigust ei saa teostada määrusega nr 1049/2001 konkreetselt üldsusele dokumentidega tutvumiseks loodud vahenditega (vt analoogia alusel kohtuotsus, 1.2.2007, *Sison vs. nõukogu*, C-266/05 P, EKL, EU:C:2007:75, punkt 48). Üksiti tuleb meelde tuletada, et komisjon edastas 4. oktoobri 2010. aasta kirjaga (vt punkt 9 eespool) isiklikult

Technionile, mitte määruse nr 1049/2001 alusel, projektidega Qualeg ja Mosaica seotud projektijuhtimisaruanded, andes talle enda sõnul nõnda üle tõendid M. K-le etteheidetavate faktide asetleidmise kohta.

- 77 Eespool punktis 76 esitatud kaalutluste alusel tuleb tõdeda, et asjassepuutuvates projektides osalenud muude üksuste huvi, millele hagejad viitavad (vt punkt 69 eespool), on samuti erahuvi.
- 78 Mis lõpuks puudutab üldsuse üldiselt ja komisjoni lepingupartnerite huvi auditite läbipaistvuse vastu, millele hagejad viimasena tuginevad (vt punkt 70 eespool), siis selle kui objektiivse ja üldise huvi puhul on mõistagi tegemist üldise huviga (vt selle kohta kohtuotsus Reagens vs. komisjon, punkt 49 eespool EU:T:2014:139, punkt 142). Käesoleva juhtumi asjaoludel ei ole huvi auditite läbipaistvuse vastu siiski nii terav, et see kaaluks üle huvi kaitsta kontrollimiste, uurimise või audiitorkontrolli eesmärke.
- 79 Sellega seoses tuleb kõigepealt meelde tuletada, et liidu kohus on juba otsustanud, et üldsuse huvil, et dokument avaldataks talle läbipaistvuse põhimõtte alusel, mille eesmärk on võimaldada kodanikel rohkem osaleda otsustamisprotsessis ja tagada juhtorganitele suurem legitiimsus ning tulemuslikkus ja laiem vastutus kodanike ees demokraatlikus süsteemis, ei ole sama kaalu juhul, kus tegemist on haldusmenetluses vormistatud dokumendiga, võrreldes juhuga, kus tegemist on niisuguses menetluses vormistatud dokumendiga, mille raames liidu institutsioon toimib seadusandjana (vt selle kohta kohtuotsus, 29.6.2010, komisjon vs. Technische Glaswerke Ilmenau, C-139/07 P, EKL, EU:C:2010:376, punkt 60, ja kohtuotsus Reagens vs. komisjon, punkt 49 eespool, EU:T:2014:139, punkt 140).
- 80 Käesoleval juhul on vaidlusalused dokumendid aga ilmselgelt koostatud haldusmenetluses ehk täpsemalt auditimenetluses.
- 81 Järgmiseks, see, et hagejate argumendid seoses üldsuse huviga kontrollida, mil viisil komisjon auditeid läbi viib (vt punkt 70 eespool), oleks asjakohased, eeldab, et vaidlusalused dokumendid kajastavad komisjoni poliitikat ja üldist meetodikat auditite valdkonnas, ega puuduta ühte konkreetset ettevõtjat. Käesolevas asjas aga nii ei ole, kuna vaidlusaluste dokumentide puhul on nähtuvalt nendega tutvumise taotlusest tegemist dokumentidega, millest ilmneb, et kulud, mille hüvitamist Technion M. K. poolt osutatud teenuste eest nõuab, ei vasta lepingus kokku lepitud rahastamiskõlblikkuse tingimustele.
- 82 Viimaseks tuleb seoses komisjoni lepingupartnerite huviga auditite läbipaistvuse vastu (vt punkt 70 eespool) sarnaselt komisjoni poolt õigustatult täheldatule märkida, et nimetatud lepingupartneritel on tulenevalt lepingulisest suhtest komisjoniga võimalik hankida komisjonilt vajalikku teavet, mis võimaldab neil täita komisjoni seatud nõuded.
- 83 Kolme ülalesitatud kaalutluse tõttu tuleb järeldada, et käesoleval juhul ei kujuta hagejate viidatud huvi auditite läbipaistvuse vastu endast „ülekaalukat üldist huvi” määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 viimase lauseosa tähenduses.
- 84 Eelnevat arutluskäiku arvestades tuleb neljas tühistamisväide tagasi lükata.
- 85 Seetõttu tuleb teha järeldus, et komisjon ei teinud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandas lõigus seoses kontrollimiste, uurimise või audiitorkontrolli eesmärkide kaitsega ette nähtud erandit kohaldades viga. Sellest järeldub, et mingil juhul ei mõjuta võimalikud õigusnormi rikkumised või hindamisvead, mis komisjon tegi määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punktis b eraelu puutumatus ja isikupuutumatus kaitseks ette nähtud erandi kohaldamisel, vaidlustatud otsuse seaduslikkust, ning esitatud väited tuleb ainetuse tõttu tagasi lükata osas, milles need puudutavad selle teise erandi kohaldamist.
- 86 Järelikult tuleb hagi tervikuna rahuldamata jätta, ilma et oleks vaja analüüsida komisjoni esitatud vastuvõetamatuse vastuväidet.

Kohtukulud

- 87 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna kohtuotsus on tehtud hagejate kahjuks, tuleb kohtukulud vastavalt komisjoni nõuetele neilt välja mõista.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (esimene koda)

otsustab:

- 1. Jätta hagi rahuldamata.**
- 2. Mõista kohtukulud välja Technion – Israel Institute of Technology'lt ja Technion Research & Development Foundation Ltd-lt.**

Kanninen

Pelikánová

Buttigieg

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 12. mail 2015 Luxembourgis.

Allkirjad